

[Finansministeren.]

ved en ændring til § 17 at bemyndige finansministeren til at overlade behandlingen til ligningsdirektoratet.

Ændringerne til §§ 31 og 35 har til formål at tydeliggøre reglerne om, hvorledes aktieselskabsskatten beregnes i tilfælde af sambeskatning og efter de særlige overgangsregler.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til folketingets velvillige behandling.

**Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg):** Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændringer i statsbaneloven*, tagende sigte på en forhøjelse af statsbanernes takster.

En sådan forhøjelse er nødvendiggjort af de i foråret indtrufne stigninger i lønningerne og af de gennemførte arbejdstidsforkortelser for statens tjenestemænd m. v., idet der herved må regnes med at være påført statsbanerne en merudgift på ca. 65 mill. kr. årlig. Det driftsoverskud på 29 mill. kr., der fremkom i driftsåret 1960-61, må herefter — uanset udgiftsbesparelser ved fortsatte rationaliseringsforanstaltninger — påregnes, hvis der ikke gennemføres takstforhøjelser, at blive forvandlet til et ganske betydeligt driftsunderskud.

For så hurtigt som muligt at skaffe nogen forhøjelse af statsbanernes indtægter blev der pr. 1. juli i år inden for lovens rammer administrativt gennemført en forhøjelse af taksterne for stykgods og banepakker, som for den del af driftsåret 1961-62, hvori disse forhøjelser kommer til at virke, skønnes at ville give en indtægtsforøgelse på ca. 10,5 mill. kr. En tilsvarende forhøjelse for persontaksternes vedkommende kan kun gennemføres ved en ændring af statsbaneloven. Der sigtes ved lovforslaget mod et samlet provenu af ca. 40 mill. kr. årligt.

Ud over de egentlige takstforhøjelser foreslås samtidig visse andre ændringer, hvoraf jeg særlig skal fremhæve:

De nuværende bestemmelser om ret til fribefordring af torvegods til nærmeste købstad foreslås ophævet. Det omhandlede torvegods forekommer kun i yderst ringe omfang, og tiden må nærmest siges at være løbet fra denne særbestemmelse.

Endvidere foreslås hjemmel til at fastsætte et tillæg til den ordinære fragt for stykgods til og fra stationer, der betjenes af statsbanernes lastbiler. Tillægget skal tjene til at dække omkostningerne ved den nævnte lastbilkørsel, og det er hensigten samtidig med tillæggets eventuelle indførelse at afskaffe de gebyrer, som i dag opkræves for afhentning og tilbringning på forsændernes bopæl, således at der for disse godsforsendernes vedkommende ingen reelle ændringer indtræder.

Til de enkelte foreslåede takstforhøjelser skal jeg bemærke:

Billetpriserne foreslås forhøjet med 10 pct. fra 18 øre til 19,8 øre pr. km på 1. klasse og fra 12 øre til 13,2 øre pr. km på 2. klasse for enkeltbilletternes vedkommende. For dobbeltbilletternes vedkommende bibeholdes de nugældende regler, hvorefter dobbeltbilletprisen svarer til enkeltbilletprisen med et tillæg på 50 pct.

Månedskort til rejser mellem bestemte stationer påtænkes forhøjet med ca. 20 pct. under hensyn til, at disse kort er meget billige både i forhold til de almindelige billetpriser og til de takster, der var gældende før krigen — nærmere bestemt i 1935 — og taksterne har langtfra fulgt den almindelige prisstigning, for slet ikke at tale om stigningen i arbejds lønningerne.

Jeg kan således nævne, at medens månedskortpriserne indtil 1960 kun er steget 2,15 gang de tilsvarende priser i 1935, er billetpriserne steget 2,4 gang, detailpristallet 2,66 gang, og arbejds lønnen endda 4,46 gang de tilsvarende tal i 1935. Der bliver således ikke ved den foreslåede forhøjelse tale om en fuldstændig ajourføring af kortpriserne, men forholdet rettes noget op.

Priserne for ugekort sættes i et bestemt forhold til priserne for månedskort, nemlig månedskortprisen divideret med 3,5.

Priserne for månedskort til rejser mellem samtlige stationer, 15 dages og 8 dages kort foreslås forhøjet med ca. 15 pct.

Indskrivningsgebyret for rejsegods, der nu er gradueret efter 3 afstands zoner (indtil 100 km, 101 km-200 km og over 200 km), foreslås fremtidig fastsat til 2 afstands zoner (indtil 150 km og over 150 km) og samtidig forhøjet for de fleste afstandes vedkommende.

[Ministeren for offentlige arbejder.]

En tilsvarende forenkling af zoneinddelingen og samtidig forhøjelse af taksterne foreslås for befordringen af cykler og motorcykler som rejsegods.

Taksterne for overførsel af biler på overfarterne påtænkes forhøjet med ca. 10 pct. Derimod agtes der ikke foretaget nogen forhøjelse af taksterne for det gods, der overføres på lastbiler.

Som tidligere nævnt blev taksterne for banepakker fra 1. juli i år forhøjet med 25 øre pr. pakke. Der påtænkes ingen yderligere forhøjelse af disse takster, men da maksimumtakster for banepakker nu er fuldt udnyttet, finder jeg det naturligt, at maksimumtakster forhøjes med 50 øre pr. pakke, bl. a. for at give mulighed for i tilfælde af en ændring af postvæsenets pakketakster administrativt at kunne foretage en tilpasning af statsbanernes banepakketakster.

Som ligeledes tidligere nævnt blev også stykgodstaksterne forhøjet fra den 1. juli med ca. 20 pct. Der påtænkes ikke nu nogen yderligere takstændring, men da lovens maksimumtakster også her er så godt udnyttet, foreslås de forhøjet med ca. 10 pct. for i givet tilfælde at kunne muliggøre en administrativ forhøjelse eller tilpasning af taksterne. Samtidig agtes indført et gebyr på 50 øre pr. sending for stykgods, som ekspederes med fragten henvist til opkrævning hos adressaten, begrundet med det hermed forbundne større ekspeditions- og bogføringsarbejde.

For vognladningsgodset agtes indført særlige 20-tonns takster, der i det store og hele svarer til de nugældende 15-tonns takster, og de nye 5-, 10- og 15-tonns takster sættes i relation til den nye 20-tonns takst, således at forhøjelsen, der bliver størst for de lavere takstklasser, også bliver relativt større for de mindre vognladninger. Forhøjelsen vil gennemsnitlig andrage ca. 7 pct.

Taksterne for befordring af levende dyr agtes forhøjet med ca. 10 pct. Samtidig ændres beregningsgrundlaget, så fragten regnes efter de almindelige godstakster, hvorved de særlige takster for levende dyr bliver overflødige, ligesom de særlige bestemmelser i statsbaneloven om levende dyr kan udgå.

Under forudsætning af uændret trafik vil der ved de foreslåede forhøjelser opnås følgende omtrentlige merindtægter pr. år:

Billetter . . . . .	ca. 18,5 mill. kr.
Abonnementskort . . . . .	6,7 — -
Rejsegods . . . . .	0,9 — -
Biler på overfarterne . . . . .	3,3 — -
Stykgods (tillæg for hen-	
vist fragt) . . . . .	1,8 — -
Vognladningsgodts . . . . .	9,0 — -
Levende dyr . . . . .	0,4 — -

I alt . . . ca. 40,6 mill. kr.

hvortil så yderligere kommer ca. 14 mill. kr. for de pr. 1. juli d. å. gennemførte ændringer af taksterne for stykgods og banepakker, eller i alt ca. 55 mill. kr. pr. år, alt under forudsætning af, at der ikke som følge af takstforhøjelser sker større trafikafvandring.

For indeværende finansår vil forslagets gennemførelse kun betyde en meget begrænset merindtægt, fordi takstforhøjelsen kun vil virke i 3 à 4 måneder, alt efter den gyldighedsdag, loven får, og som af regnskabsmæssige grunde bør være den 1. i en måned.

Med disse bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale det foreliggende lovforslag til ændringer af statsbaneloven til det høje tings velvillige og hurtige behandling.

Endvidere tillader jeg mig at fremsætte forslag til lov om ændringer i postloven.

Post- og telegrafvæsenets regnskab for finansåret 1960-61 afsluttedes med et overskud på ca. 56 mill. kr.

Som det fremgår af bemærkningerne til nærværende lovforslag, må det imidlertid påregnes, at tjenestegrenen post i finansåret 1960-61 har givet et underskud på 11 mill. kr., og for finansåret 1961-62 vil postforretningerne give et underskud på omkring 40 mill. kr.

Det må derfor anses for forretningsmæssigt rimeligt at forhøje visse posttakster.

Ved det foreliggende lovforslag er underskuddet for de mest tabgivende forretninger, nemlig besørgelsen af dagblade, ugeblade og tidsskrifter samt pakkebesørgelsen, søgt udjævnet, ligesom der er foreslået forhøjelser for de tjenester, hvor der er et misforhold mellem de gældende takster og de nuværende udgifter til udførelsen af de pågæl-